
CHEIT HA'EIGEL: A LESSON IN RELIGIOUS LEADERSHIP

How was Aharon Chosen eligible for the Kehunah Gedolah?

MARCH 1, 2024
YU TORAH MITZION KOLLEL
Rabbi Yitzy Weiss

BACKGROUND

(1) במדבר פרשת במדבר פרק ג

וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר רַחֵם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם :
כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיוֹם הַפִּתִּי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה לִי
וְהָיוּ אֲנִי יְקֻנָּה :

Bamidbar Chapter 3

And Behold I have taken the Levi'im from amongst the Bnai Yisrael instead of the firstborn from the Bnai Yisrael, and they (the Levi'im) shall be to me.

Because all of the firstborns were mine from the day that I killed the firstborns in Egypt. I sanctified each firstborn of the Bnai Yisrael, from person to animal, they will be to me.

(2) רש"י במדבר פרשת במדבר פרק ג

מתוך בני ישראל - שיהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי. על ידי הבכורות זכיתי בהם ולקחתים תמורתם, לפי שהיתה העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו, והלויים שלא עבדו עבודה זרה נבחרו תחתיהם :

Rashi Bamidbar Chapter 3

The Bnai Yisrael will pay them for their service to me. Through the firstborns I merited to them, and I took them in exchange of them. The service used to be with the firstborns, but when they sinned in the Golden Calf they were disqualified. Only the Levi'im who did not serve Avodah Zara were chosen in their stead.

(3) אבן עזרא שמות פרק לב:א

ועל דרך הפשט, אם מעשה העגל ע"ג, למה פחד אהרן שיהרג, והלא מתו אחריו כמה חסידים מישראל, שלא הגיע מעלתם למעלת אהרן בחסידות לפרסת כף רגל אהרן על ייחוד השם... ואיך יעשה אהרן פסל, שהמעשה קשה מהשתחוויה. והלא אהרן קדוש השם היה ונביא על ישראל, ומצות רבות נתנו על ידו עם משה אחיו... ואחרים אמרו, אין זה אהרן שעשה העגל אחי משה...

(4) בכור שור שמות פרק לב פסוק ב

פרקו נזמי הזהב: אהרון לשם שמים נתכוון, חשב, אם אומר להם: כלב בן יפונה, או נחשון בן עמינדב, או אחד מן הגדולים יהיה לראש וימליכו אותו עליהם, כשיבא משה לא ירצה לירד מגדולתו, וירבה

קטטה ותגר ביניהם, וישפכו דמים ונפשות על זאת. ואם אומר להם לא אעשה לכם ראש, יתנו הם מעצמם ראש ותרב הקטטה, ואם אומר אני אהיה לכם ראש, יקשה בעיני משה. אעסיקם בדברים עד שיבא משה, ואעשה להם דבר שאין בו ממשות, וכשיבא משה יתבטל מאליו. וכן עשה, וכן אמר להם התפרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם, איני חפץ באחר, נתכוון שמא יעכבו הנשים על ידם, ובתוך כך יבא משה.

CHOOSING AHARON

5 שמות פרשת שמות פרק ד

וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה וַיֵּאמֶר הֲלֹא אֶהְרֶן אֶחִיךָ הֲלוֹי יִדְעָתִי כִּי־דַבֵּר יִדְבֹר הוּא וְגַם הִנֵּה־הוּא יֵצֵא לִקְרֹאתְךָ וְרָאֶךָ וְשִׂמַח בְּלִבּוֹ:

Shemos Chapter 4

And God's anger flared at Moshe, and he said "but Aharon your brother, the Levi, I know he can speak and he will be going out to greet you and he will see you and be happy in his heart.

6 רש"י שמות פרשת שמות פרק ד

וראך ושמח בלבו - לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה. ומשם זכה אהרן לעדי החשן הנתון על הלב:

Rashi Shemos Chapter 4

Not as you think, that he will be hurt by your ascent to greatness. From there Aharon merited to the Choshen that is placed on the heart.

WHO WAS AHARON?

7 משנה מסכת אבות פרק א

הלל ושמאי קבלו מהם הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

Pirkei Avos Chapter 1

Hillel and Shamai accepted from them: Be from the students of Aharon, loving peace and chasing peace, loving everyone, and bringing them closer to the Torah.

8) בית הבחירה (מאירי) מסכת אבות פרק א

ומקרבו לתורה כלומר שהיה מתחבר עמהם עד שהיו בושים ואומרים אוי לנו אלו ידע אהרן מה אנו מה חיינו כורת היה ברית לעיניו שלא יתחללו בראית פנינו אלא שבדאי הוא חושב עלינו שאנו בני אדם חשובים ועל כל פנים ראוי לנו לאמת את מחשבתו והיו מתוך כך נמשכים בחברתו ולמדים תורה הימנו:

Meiri Pirkei Avos Chapter 1

Bringing them close to the Torah means that he would become friendly with them to the extent that they be embarrassed and say Woe is to us! If Aharon would know (about the sins we do) what is our life worth! He became friendly with us because he must have known that we have value and significance – and we should do everything we can to prove him right. Through this they would come closer to him and learn Torah from him.

9) דרך חיים על אבות פרק א

וכמו שהיה אהרן עובד עבודת ישראל להביא הטוב על ידי הקרבנות, ולא יבא טוב לאחד רק על ידי מי שהוא אוהב אותו ומבקש טובתו ולפיכך אהרן בודאי אוהב היה את ישראל. ועוד איך יהיה מקשר ומחבר את הבריות עד שהם עם אחד, אם הוא בעצמו אינו מקושר עמהם עד שיהיה אוהב את הבריות. ולפיכך אמר הוי מתלמידיו של אהרן, כלומר מאחר שאהרן היה מיוחד ומסוגל לזה בעצמו יותר מכל בני אדם, אם אתה עושה כך הנה אתה נכנס בזה להיות מתלמידיו של אהרן, כי דבר זה עיקר עצם מדריגת אהרן במה שהוא היה כהן גדול היה עושה שלום לגמרי בעולם, שצריך שיהיה שלום בין איש ובין חבירו וכן שיהיה שלום בין ישראל ובין אביהם שבשמים ובזה הכל שלום, והיה דבר זה ע"י אהרן בפרט יותר מכל באי עולם. ולפיכך אם האדם נכנס במדות האלו נחשב מתלמידיו של אהרן כי דבר זה היה לאהרן במה שהיה כהן גדול והוא עיקר מדריגתו של אהרן

10) פירוש רש"י על אבות פרק א

הוי מתלמידיו של אהרן. כלומר הוי למד מאהרן שהיה אוהב שלום שנאמר בריתי היתה אתו החיים והשלום כשהיה רואה שנים מריבים זה עם זה היה הולך לכל או"א שלא מדעת חבירו ואומר לו פלוני ראה למה אתה מריב עם פלוני הלא הוא נשתטח לפני ופייסני לבא אצלך לדבר עמך עליו עד שתתרחק להתפייס עמו וכמו כן היה מדבר לחבירו ומתוך דברים הללו היה משים שלום ביניהם. אמר א' לאשתו קונם שאין נהנית לי עד שתרוק בעינו של כ"ג היה אהרן שומע היה הולך אצל אותה אשה והיה אומר פלוניתא חשתי בעיני ורוק שלך רפואה יש בו תרוק לי בעין והיתה רוקקת וע"כ נאמר בו את אהרן וגוי' ויבכו אותו כל בית ישראל אחד אנשים ואחד נשים במשמע ובמשה לא נאמר בני ישראל כדכתיב ויבכו בני ישראל את משה:

ROLE OF THE KOHEN GADOL

תלמוד בבלי מסכת מכות דף יא עמוד א

לפיכך אימותיהן של כהנים וכו'. טעמא דלא מצלו, הא מצלו מייתי, ... ההוא סבא, מפירקיה דרבא שמיע לי: שהיה להן לבקש רחמים על דורן ולא בקשו.

ויקרא פרשת אמור פרק כא

(י) והכהן הגדול מאֲחִיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת יָדוֹ לְלִבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים אֶת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם:

(יא) וְעַל כָּל נִפְשֹׁת מִת לֹא יָבֵא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא:

(יב) וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יַחֲלִל אֶת מִקְדָּשׁ אֱלֹהָיו כִּי יִזְרֶה שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יִקְזֶק:

שמות פרשת תצוה פרק כח

וְנָשָׂא אֶהְרֶן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבוֹ בָּבֹאוּ אֶל הַקְּדֹשׁ לְזַכְּרוֹן לִפְנֵי יִקְוֶה תְּמִיד:

רש"ר הירש שמות פרשת תצוה פרק כח

"משפט בני - ישראל" פירושו אפוא: דבר הראוי לישראל והמתאים לתעודתו, דבר הצפוי לו ושעליו לשאוף אליו לפי תעודתו. אותו "משפט בני - ישראל" אינו מתגלה אלא באמצעות האורים והתומים, הווה אומר: מטרותיו ושאיפותיו של ישראל יעוצבו רק בהשפעתם של האורים והתומים, כלומר בהתאם למידת "האמת והטוב" היוצאת מדבר ה'. לפיכך זה פירושו של "ונשא אהרן את - משפט בני - ישראל על - לבו לפני ה' תמיד": אהרן ישא את משאלות ישראל ושאיפותיו על לבו תמיד לפני ה'; וכן הוא אומר: "ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרבים אל - ה' אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר - יום ביומו" (מלכים א' ה, נט).

על כתפו ועל חזהו נשא הכהן הגדול את שמות שבטי ישראל "לזכרון לפני - ה'". בכך מתייצב הכהן הגדול ממש כסמל כלל הציבור האומה הישראלית

Rav Hirsch Parshas Tetzaveh Chapter 28

The "Mishpat" of the Bnai Yisrael. This means the things befitting of the Jewish People – and are representative of their mission. The thing that he should wish to draw upon and aspire to. This "Mishpat" is only revealed through using the Urim V'Tumim – namely, that the goals and aspirations of the Bnai Yisrael are expressed and defined by the Urim V'Tumim...

Therefore, when the Torah says that the Kohen Gadol carries the "Mishpat", the intent is that Aharon should constantly be "carrying" (i.e., representing and helping to achieve) the aspirations of Bnai Yisrael. He carries this on his shoulders, and in this way he becomes a literal symbol and representative of the entire Jewish Nation.

RE-EXAMINING THE SIN

11) רש"י שמות פרשת כי תשא פרק לב

ויבן מזבח - לדחותם :

ויאמר חג לה' מחר - ולא היום, שמא יבא משה קודם שיעבדוהו, זהו פשוטו. ומדרשו בויקרא רבה (ה) /י, ג) דברים הרבה ראה אהרן, ראה חור בן אחותו, שהיה מוכיחם והרגוהו, וזהו ויבן מזבח לפניו - ויבן מזבוח לפניו. ועוד ראה ואמר מוטב שיתלה בי הסירחון ולא בהם, ועוד ראה ואמר אם הם בונים אותנו המזבח, זה מביא צרור וזה מביא אבן, ונמצאת מלאכתן נעשית בבת אחת, מתוך שאני בונה אותנו ומתעצל במלאכתי, בין כך ובין כך משה בא :

Rashi Shemos Parshas Ki Sisa Chapter 32

And he said – the holiday for Hashem will be tomorrow. Specifically, not today – for perhaps Moshe will return before they serve it. The Medrash explains that Aharon saw many things. He saw that Chur, his nephew, who rebuked the Bnai Yisrael, was murdered. “He understood from he who had been slain in front of him”. He also saw and said it would better for their “stench” to be in me, rather than them. He also saw that if he would take upon himself to build, he could dally in his work and delay the alters completion.

12) ר' צדוק הכהן מלובלין - תקנת השבין עמוד כב

ואשרי אהרן בכפלים שנבחר ונקרב שהוא לא קירב את עצמו בעבודה והשתדלות רק ה' יתברך קירבו לעבודה זו, ודבר זה לא היה עדיין בעולם הזה שהוא זמן העבודה וההשתדלות והיום לעשותם ומי שנתקרב היינו שאין צריך השתדלות, וזה היה רק ביתרו ורחב שקרבו אבל לא בחרו והקירוב שלהם היה שיבואו להתגייר וליטפל לאומה ישראלית שזה לא היה בהשתדלותם כלל רק יתרו על פי סיבה שהיה חותן משה רבינו ע"ה ורחב בסיבת המרגלים שהיו בביתה, וזה קירוב מה' בלא השתדלותם וישנו בגרים דעל תחילת ההתגיירות שייך קירוב ואחר כך צריך השתדלות להיות בשם ישראל מתכנה כיון דלא נבחר כלל, אבל מי שהוא נבחר ונתקרב אם כן אין צריך השתדלות וזה אי אפשר בעולם הזה רק גבי אהרן הכהן שנבחר לעבודה, וזכה לו על ידי עשיית העגל שהוא אדרבא עבירה ועל כן היה בוש

דידע בעצמו שאינו כדאי והגון עד שאמר לו למה אתה בוש לכך נבחרת, וראיתי הפירוש דבשביל זה עצמו שאתה בוש בשביל זה נבחרת, היינו דלעבודתו אין הקב"ה משתמש אלא בכלים שבורים ומי שלבו שבור ודואג בקרבו :

13) רש"י ויקרא פרשת שמיני פרק ט

קרב אל המזבח - שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת :

Rashi Vayikra Parshas Shemini Chapter 9

Come close to the Alter: For Aharon was embarrassed and scared to come close. Moshe told him, why are you scared! This is the very reason you were chosen.

14) בן איש חי – לכך נבחרת

The Ben Ish Chai explains why Aaron was both embarrassed and afraid. The sacrifices of that day were to atone for the sin of the Golden Calf. Since Aaron was unintentionally involved in the making of the calf, he first had to bring a sacrifice for himself, and he was embarrassed. He was also afraid that other Leviim might use the fact that Aaron was involved in the sin to undermine his authority, like Korach later did.

However, with just two words (*L'kach nivcharta* - for this you were chosen), Moshe changed Aaron's perspective. Moshe knew that, rather than being a handicap, it is essential that a leader have some sort of embarrassing episode in his past, so that he does not become arrogant.

WHY NOT MOSHE?

15) בעל הטורים שמות פרשת תרומה - תצוה פרק כז

ואתה תצוה. לא הזכיר משה בזה הסדר, מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הוזכר בה. והטעם משום שאמר מחני נא מספרך אשר כתבת (להלן לב לב) (זהר פנחס רמו א) וקללת חכם אפילו על תנאי באה (מכות יא א), ונתקיים בזה. ועוד דזו הפרשה מדברת בטכסיסי כהונה וממשה היתה הכהונה הגדולה לצאת, אלא על ידי שסירב לילך בשליחות המקום נטלה ממנו ונתנה לאהרן (זבחים קב א). לכן לא נזכר שמו של משה בפרשה זו מפני עגמת נפשו